

Місце і роль ресурсного забезпечення в рамках циклу оборонного планування

Резюме. У статті розглянуто місце ресурсного забезпечення серед інших процедур оборонного планування, а також роль і значення його результатів для успішного вирішення завдань оборонного планування.

Ключові слова: оборонне планування; ресурсне забезпечення; спроможності; ресурс; обороноздатність.

Постановка проблеми. Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 22.12.2020 № 484 “Про затвердження порядку організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України та інших складових сил оборони” [1], оборонне планування має на меті “забезпечення обороноздатності держави шляхом визначення пріоритетів і напрямів розвитку сил оборони, їх спроможностей, озброєння та військової техніки (ОВТ), інфраструктури, підготовки військ (сил) ...”.

Загальна логіка забезпечення обороноздатності держави на основі спроможностей полягає у визначенні:

майбутніх воєнних конфліктів на встановленому часовому горизонті планування;

необхідних на цей час спроможностей сил оборони для перемоги в них;

наявних спроможностей сил оборони та їх відповідності необхідним спроможностям;

потреб в ресурсах для розвитку наявних спроможностей до рівня необхідних спроможностей;

програм та планів досягнення необхідних спроможностей.

Одним з процесів щодо підготовки держави до оборони є визначення потреб та шляхів забезпечення ресурсами, які мають бути використані для розвитку наявних спроможностей до рівня необхідних. На сьогодні термін “ресурси” розуміють дуже вузько. Часто його зводять до фінансових ресурсів. Безумовно, наявність фінансових ресурсів є важливим, але концентрація уваги на одному виді ресурсів шкодить гармонізації ресурсного забезпечення. Отже термін “ресурси” слід розуміти більш широко, включаючи фінансові, економічні, технологічні, інформаційні елементи, ОВТ і

багато інших, тобто все, що необхідно для перемоги у воєнному конфлікті.

Російсько-українська війна наочно показала, що за умов інтенсивного використання бойових систем, через зовсім незначний час війська починають відчувати їх втрати, зношеність, брак боєприпасів. Не є відкриттям, що після першої частини активної фази цієї війни (2022–2023) в країнах – членах НАТО повстало завдання відновлення промислових потужностей з виробництва артилерійських снарядів та окремих бойових систем, оскільки наявні потужності не покривали потреби військ. Тобто гроші для закупівлі озброєння за кордоном урядовим структурам України надавались, але купити снаряди або озброєння було складно. Пошук рішень щодо балансування поставок ззовні, а також потужностей вітчизняного оборонно-промислового комплексу (ОПК) з інтенсивністю втрат ОВТ і витрат боєприпасів мав бути зроблений саме під час оборонного планування в Міністерстві оборони України (МОУ) і саме під час визначення потреб та шляхів забезпечення ресурсами.

Зрозуміло, що потреби в забезпеченні ресурсами визначаються як різниця між наявними та потрібними спроможностями. Стосовно шляхів забезпечення ресурсами, принципово існують три варіанти: запросити допомогу, купити у зовнішніх продавців, замовити у власного оборонно-промислового комплексу. Перший варіант пов’язаний зі складністю, а частіше відсутністю можливості вибрати краще: що дають, то й бери. Купівля назовні або у вітчизняного ОПК передбачає наявність власних або кредитних фінансових ресурсів. Однак існує можливість обрати найкращий ресурс з погляду властивостей конфлікту, що передбачається. Замовлення у власного ОПК нових зразків ОВТ пов’язане зі

значним часом на розроблення, випробування тощо.

Завдання щодо організації ресурсного забезпечення ускладнюється потребою визначення раціональних сполучень ресурсів у часі, яке має бути спрямовано на гармонізацію державних витрат і підвищення обороноздатності. Подібні завдання виникають у складній системі підготовки держави до воєнного конфлікту, де у часі взаємодіють прогнозовані властивості воєнного конфлікту, наявні та необхідні ресурси держави, ОПК, ресурси союзників. Для забезпечення адекватності вирішення завдань ресурсного забезпечення під час оборонного планування, потрібно розглянути ресурсне забезпечення з погляду системного підходу і визначити його місце та роль. Це складає головну проблему дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням оборонного планування присвячено багато публікацій вітчизняних вчених. Аналіз стану оборонного планування та основні проблеми його розвитку проаналізовані в роботі [2]. Автори цієї роботи акцентують увагу насамперед на проблеми бюджетування, зокрема на недосконалість методології бюджетного планування, нечіткість критеріїв вартісної оцінки бюджетних програм, надмірну кількість бюджетних програм тощо.

Автори роботи [3] зосереджені на проблемах взаємозв'язку оборонного і стратегічного планування. Вони розглядають стратегічне планування як процес визначення місії, цілі та завдань оборони, а оборонне планування – як складову частину стратегічного планування та управління державними ресурсами. Слід зазначити, що робота [3] була опублікована ще до нового унормування процесів оборонного планування в наказі МОУ № 484 [1].

Погляди на особливості планування на основі спроможностей викладено в роботі [4], де автори на узагальненому концептуальному рівні розглянули зміст етапів оборонного планування, їх взаємозв'язки та порядок вироблення державних рішень щодо розвитку сил оборони. Однак щодо ресурсного забезпечення автори обмежились згадуванням лише фінансового ресурсу.

Питання ресурсного забезпечення безпосередньо були розглянуті в роботі [5]. Робота спрямована на пошук та обґрунтування рішень щодо оптимального розподілу ресурсів на основі розрахунку витрат на утримання

сукупності носіїв спроможностей. Як бачимо, тут теж йдеться про фінансові ресурси.

Як показує аналіз публікацій, на сьогодні в науці увага переважно приділяється таким завданням, як визначення на встановленому часовому горизонті планування необхідних спроможностей, пошук найбільш раціонального сполучення між спроможностями складових сил оборони тощо. На тлі цього проблеми ресурсного забезпечення відійшли на другий план. Це природним чином обумовлено першочерговістю потреби вирішення нагальних проблем триваючої російсько-української війни. Ті публікації, які безпосередньо стосуються ресурсного забезпечення, спрямовані на пошук раціонального розподілу фінансових ресурсів. Вони не торкаються поглядів на визначення його місця і ролі в системі оборонного планування.

Проте це не зменшує актуальність проблем ресурсного забезпечення. Так чи інакше війна буде завершена і перед Україною повстане завдання трансформації Збройних Сил України (ЗСУ), визначення нових необхідних спроможностей і шляхів їх ресурсного забезпечення в умовах прогнозованих воєнних конфліктів.

Мета статті полягає у визначенні місця і ролі ресурсного забезпечення у досягненні необхідних спроможностей під час оборонного планування, спираючись на аналіз нормативних документів та кібернетичний підхід.

Виклад основного матеріалу. Для визначення місця і ролі ресурсного забезпечення використаємо два контексти розгляду: з погляду нормативних документів і кібернетичного підходу [6–8].

Нормативні документи

Після російської агресії у 2014 році Україна зіштовхнулася з потребою корінного перегляду основ забезпечення потреб оборони. Тоді перед державою повстало завдання щодо створення цілісної системи оборонного планування на основі спроможностей з використанням передового досвіду провідних країн – членів НАТО. До того моменту в Україні діяла модернізована радянська система відповідно до Закону України “Про організацію оборонного планування” [9]. У зазначеному Законі оборонне планування було визначено як складову частину системи стратегічного планування та управління державними ресурсами у сфері оборони з

метою забезпечення необхідного рівня обороноздатності держави шляхом обґрунтування перспектив розвитку Збройних Сил України (ЗСУ) та інших військових формувань з урахуванням характеру загроз та економічних можливостей держави. Власне оборонне планування здійснювалось із застосуванням програмно-цільового методу.

Акцентуємо увагу, що ресурсне забезпечення як категорія або термін в зазначеному Законі визначено не було. Замість цього використовувались словосполучення “забезпечення реалізації планів і державних програм”, “забезпечення потреб оборони” і тому подібне, без чіткого визначення змісту.

На сьогодні, відповідно до Закону України “Про національну безпеку” [10], процеси оборонного планування були виведені з-під врегулювання на законодавчому рівні та перенесені на відомчий рівень. Наказ МОУ від 22.12.2020 № 484 “Про затвердження порядку організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України та інших складових сил оборони” [1] є основним регуляторним документом у сфері оборонного планування. Його дія розповсюджується на всі сили оборони.

Цей наказ визначає таку послідовність завдань оборонного планування (далі для скорочення сформульовано зміст завдань, що дещо відрізняється від офіційних формулювань):

1. Визначення цілей та основних завдань військової політики на основі оцінки безпекового середовища з урахуванням актуальних та потенційних викликів і загроз у військовій сфері та сукупності ресурсів держави.

2. Оцінювання здатності сил оборони до виконання визначених завдань за сценаріями ситуацій воєнного характеру на довгострокову перспективу.

3. Оцінювання спроможностей складових сил оборони, які залучаються до забезпечення оборони держави.

4. Визначення переліку необхідних спроможностей складових сил оборони, які відповідатимуть потребам сил оборони з урахуванням ресурсних можливостей держави, і визначення надлишкових спроможностей.

5. Формування потреби в ресурсному забезпеченні для розвитку спроможностей складових сил оборони.

6. Управління ризиками.

7. Розроблення програм і планів досягнення визначених спроможностей.

8. Моніторинг і контроль досягнення і реалізації цілей, завдань, програм і планів.

“Ресурсне забезпечення” як термін у переліку термінів згаданого наказу окремо не визначено, але присутнє в пп. 1 п. 2 серед основних завдань оборонного планування. Його місце розташоване після визначення наявних і необхідних спроможностей і перед розробленням програм і планів досягнення визначених спроможностей.

Зміст ресурсного забезпечення, а отже і його роль, визначається в пп. 15 “Прогноз ресурсного забезпечення” п. 2 “Планування спроможностей”:

визначення необхідного ресурсного забезпечення складових сил оборони;

оцінювання достатності прогнозованого ресурсного забезпечення складових сил оборони;

розроблення варіантів щодо визначення потреби в основних зразках виробів ОВТ, матеріально-технічних засобах, у тому числі ракет і боєприпасів, інфраструктури для ефективного розвитку складових сил оборони.

Зміст пп. 16-18 п. 2 “Планування спроможностей” розкриває склад процедур прогнозування ресурсного забезпечення. Зокрема, зазначимо головні процедури, важливі для цього дослідження:

формування орієнтовної потреби в персоналі, інвестиціях в ОВТ вітчизняного та іноземного виробництва тощо для набуття силами оборони необхідних спроможностей;

формування вимог до вітчизняного ОПК щодо можливостей з розроблення ОВТ;

прогноз набуття спроможностей складових сил оборони залежно від обсягів фінансування, можливостей вітчизняного ОПК та закупівлі ОВТ іноземного виробництва;

розроблення варіантів розрахунків щодо потреб в основних зразках ОВТ для кожного сценарію виникнення та розвитку ситуацій воєнного характеру.

Отже, відповідно до нормативних документів, роль ресурсного забезпечення полягає у розробленні варіантів з визначення потреб щодо:

основних зразків ОВТ вітчизняного та іноземного виробництва,

матеріально-технічних засобів, у тому числі ракет і боєприпасів;

інфраструктури;

персоналу;

можливостей вітчизняного ОПК з розроблення ОВТ.

Кібернетичний підхід.

Розглянемо тепер місце і роль ресурсного забезпечення з позицій теорії управління, для чого скористуємось кібернетичним підходом, відповідно до якого МОУ є органом управління, який відповідає за формування воєнної політики держави. Головною метою воєнної політики є захист поступального соціально-економічного розвитку України від застосування воєнної сили, а частковими цілями є запобігання застосуванню воєнної сили проти України, підготовка до застосування власної воєнної сили у разі необхідності і забезпечення перемоги у разі воєнного конфлікту [11].

З метою забезпечення якісної підготовки до застосування воєнної сили здійснюється оборонне планування. Для його розгляду з позицій теорії управління потрібно визначити: об'єкт управління; управляючий об'єкт, середовище управління, мету управління, пристрій, який порівнює поточний стан об'єкта управління з метою управління. Розглянемо ці елементи.

Об'єктом управління є сили оборони, тобто сукупність військових формувань та державних органів, які призначені для захисту поступального розвитку держави шляхом застосування воєнної сили.

Управляючим об'єктом є держава з усіма її власними ресурсами, ресурсами, які вона може залучити у союзників, та її сили оборони. МОУ здійснює оборонне управління, формує і реалізує плани та програми розвитку сил оборони.

Середовищем управління є безпекове середовище, де реалізуються міждержавні відносини і відбуваються воєнні конфлікти. Безпекове середовище, змінюючись, постійно висуває нові вимоги до сил оборони і змінює обороноздатність держави.

Мета управління полягає в забезпеченні певного рівня обороноздатності держави (з урахуванням стану безпекового середовища і економічних можливостей держави), тобто спроможності перемогти противника у майбутньому воєнному конфлікті. Мета досягається завдяки управлінню параметрами сил оборони.

Пристроєм, який відповідає за порівняння поточного стану об'єкта управління з метою управління, є МОУ як державний орган, сферою відповідальності якого є воєнна політика і, зокрема, оборонне планування.

Відповідно до кібернетичного підходу, система управління обороноздатністю в спрощеному вигляді може бути представлена, як показано на рис. 1.

Рис. 1. Система управління обороноздатністю

Ініціація функціонування системи управління обороноздатністю може бути подвійною. По-перше, це може бути відповідне рішення вищого воєнно-політичного курівництва держави, яке викликане змінами в пріоритетах розвитку сил оборони. По-друге, це може бути ініціатива управляючого об'єкта, викликана відчутними

змінами стану безпекового середовища. В обох випадках ініціація має передбачати надання управляючому об'єкту потрібного рівня обороноздатності та пріоритетів його досягнення. Пріоритети мають включати часовий горизонт прогнозу, який має бути прорахований, а також дискретність часу. Пріоритети також можуть включати

обмеження на використання інструментів сил оборони.

Першим етапом оборонного планування є аналіз безпекового середовища, який включає вивчення його поточного стану і прогнозування послідовності прогнозних станів на основі вивчення тенденцій розвитку складових безпекового середовища та їх можливих сполучень (сценаріїв розвитку). Сценарії розглядаються з погляду застосування військової сили проти України, тобто як сценарії ситуацій воєнного характеру. У подальшому кожний сценарій має свою траєкторію прорахунку: по мірі руху в часі сценарії розділяються на наступні сценарії і так далі. У межах кожного сценарію визначаються воєнні загрози, які позначають можливі дії інших держав із застосування військової сили проти України, тобто майбутні військові конфлікти. Характеристика загроз має включати: державу-джерело загрози, причини загрози (проблемні питання міжнародних відносин, співвіднесені з інтересами держави), а також масштаб дій, ресурси, застосування яких є найбільш можливим, та інші параметри.

Другим етапом оборонного планування є визначення необхідних спроможностей для кожного сценарію. Ці спроможності визначаються шляхом моделювання військових операцій з врахуванням умов безпекового середовища та припущень щодо розвитку воєнних загроз [12]. Зокрема, з одного боку визначаються склад, масштаб і характер застосування військової сили проти України та, з іншого – відповідний комплект сил оборони, який здатен забезпечити перемогу. Ступінь деталізації моделей військових операцій має відповідати ступеню деталізації спроможностей в переліку спроможностей. Це дає змогу оперувати спроможностями як універсальною множиною міркувань.

Третім етапом оборонного планування є визначення наявних спроможностей та їх оцінка достатності, яка здійснюється також за допомогою моделювання військових операцій держав-джерел воєнних загроз з наявним комплектом сил оборони України. На основі порівняння наявних спроможностей з необхідними спроможностями визначаються розриви і найбільш раціональні шляхи забезпечення необхідних спроможностей.

Четвертим етапом оборонного планування є формування потреб у ресурсному забезпеченні досягнення

необхідних спроможностей, а також визначення та оцінка варіантів його реалізації. При цьому беруться до уваги всі види ключових для обороноздатності ресурсів: людські, фінансові ресурси, ресурси економіки, ОПК, ОВТ, інфраструктури тощо. Аналізуються всі джерела ресурсів: власний бюджет, допомога союзників, закупівля існуючих зразків ОВТ, розроблення нових зразків ОВТ самостійно або спільно з союзниками. Ураховуються не лише вартісні та якісні показники, але й час та узгодженість з розвитком інших ресурсів.

П'ятим етапом оборонного планування є формування сукупності планів і програм розвитку складових сил оборони.

Реалізація планів і програм в кінцевому рахунку має забезпечити потрібний рівень обороноздатності.

Контур управління обороноздатністю замикається за допомогою моніторингу безпекового середовища з одного боку і стану сил оборони – з іншого, оскільки, як слідує із Закону України “Про оборону України” [13] обороноздатність держави визначається балансом категорій: загрози виникнення воєнного конфлікту і спроможності сил оборони.

Для визначення ролі ресурсного забезпечення розглянемо інформаційно-аналітичні задачі, які мають бути вирішено на зазначених етапах оборонного планування.

На першому етапі головними інформаційно-аналітичними задачами мають розглядатись задачі прогнозування показників безпекового середовища, тенденцій їх розвитку, а також визначення сценаріїв ситуацій воєнного характеру з оцінкою можливості виникнення воєнного конфлікту, в якому буде задіяна Україна.

На другому етапі головною науково-аналітичною задачею буде створення і використання комплексу моделей взаємопов'язаної сукупності військових та інших операцій з врахуванням масштабу, характеру майбутньої збройної боротьби і спроможностей сил оборони. Вхідними даними для комплексу моделей будуть сценарії ситуацій воєнного характеру, їх показники, що характеризують умови майбутніх воєнних конфліктів, а також варіанти спроможностей сил оборони. Результатом моделювання мають бути такі спроможності сил оборони, які забезпечать перемогу в майбутніх воєнних конфліктах.

На третьому етапі основною науково-аналітичною задачею буде застосування комплексу моделей взаємопов'язаної сукупності військових та інших операцій з урахуванням масштабу, характеру збройної боротьби в майбутніх воєнних конфліктах і наявних спроможностей сил оборони. Результатом вирішення буде оцінка наявних спроможностей сил оборони з погляду можливості перемоги в майбутніх воєнних конфліктах та визначення розривів між необхідними і наявними спроможностями, а також первинна оцінка шляхів скорочення цих розривів.

На четвертому етапі головними інформаційно-аналітичними завданнями будуть визначення раціональних шляхів розвитку спроможностей, прогнозування витрат фінансових ресурсів, оцінка ефективності набуття майбутніх спроможностей в часі, вибір найкращих зразків ОВТ, оцінка якості досягнення необхідних спроможностей тощо.

На п'ятому етапі найбільшу актуальність матимуть інформаційно-аналітичні моделі створення та супроводження проєктів, оцінки результативності проєктів, якості їх реалізації тощо.

Отже, зважаючи на кібернетичний підхід, місце ресурсного забезпечення, що здійснюється під час оборонного планування, знаходиться після визначення необхідних і наявних спроможностей та безпосередньо перед формуванням планів і програм розвитку складових сил оборони. Роль ресурсного забезпечення полягає у формуванні варіантів забезпечення всіма видами ресурсів розвитку спроможностей сил оборони і вибору з них найкращих з урахуванням повноти і якості забезпечення з мінімальними фінансовими витратами і в завданий час. Іншими словами, роль ресурсного забезпечення полягає у визначенні найбільш раціонального узгодженого управління усіма видами ресурсів держави з метою досягнення необхідних спроможностей сил оборони.

Як критерії раціональності управління тут мають бути розглянуті:

повнота – повнота забезпечення всіх необхідних спроможностей, які мають бути досягнуті;

якість – сукупність характеристик необхідних спроможностей, які відображають їх відповідність встановленим вимогам;

оперативність – своєчасність досягнення необхідних спроможностей у повному обсязі;

вартість – обсяг фінансових ресурсів, витрата яких забезпечує досягнення необхідних спроможностей в повному обсязі.

Очевидно, що оборонне планування є частиною системи управління обороноздатністю і водночас надсистемою для системи ресурсного забезпечення. Підсистемами ресурсного забезпечення слід розглядати системи забезпечення окремими ресурсами: людськими, фінансовими, економічними, ОПК, ОВТ, інфраструктурними тощо.

Висновки. Визначення варіантів, порядку і шляхів ресурсного забезпечення набуття необхідних спроможностей силами оборони є важливим етапом оборонного планування, яке, зі свого боку є частиною системи управління обороноздатністю держави. Як надсистему для ресурсного забезпечення слід розглядати оборонне планування, а як підсистеми – системи забезпечення окремими видами ресурсів.

Аналіз нормативних документів з оборонного планування і з точки зору кібернетичного підходу показав збіг щодо місця і ролі ресурсного забезпечення серед процедур оборонного планування. Відповідно до результатів дослідження, місце ресурсного забезпечення знаходиться після визначення необхідних та наявних спроможностей і перед формуванням планів і програм розвитку складових сил оборони. Роль ресурсного забезпечення полягає в розробленні варіантів всебічного забезпечення ресурсами процесу переходу від наявних спроможностей до необхідних, та виборі з них найбільш раціональних з погляду повноти, якості, оперативності та вартості. Отже роль ресурсного забезпечення можна визначити як пошук найкращого управління ресурсами, в якому до контуру управління включаються людські, фінансові, економічні ресурси, ресурси ОПК, системи забезпечення ОВТ, інфраструктурні ресурси тощо.

Подальші дослідження будуть спрямовані на визначення аналітичних задач ресурсного забезпечення та аналіз переваг і недоліків методів, що використовуються для їх розв'язання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Порядок організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та інших складових сил

- оборони : наказ Міністерства оборони України від 22.12.2020 № 484. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
2. Слободяник С., Онофрійчук О. Аналіз сучасного стану оборонного планування в Україні та основні проблеми, пов'язані з його подальшим розвитком // *Journal of Scientific Papers Social development & Security*. April 2023. 13 (2). P. 198–210. DOI: 10.33445/sds.2023.13.2.17
 3. Крикун П. М., Павленко В. І., Полякова О. В., Кравчук В. В. Розвиток оборонного планування як складової національної системи планування у сфері безпеки і оборони за умов наближення до процедур та стандартів НАТО // *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2017. № 2 (60). С. 44–48.
 4. Вороч Б. О., Наливайко А. Д., Поляєв А. І. Проблемні питання щодо удосконалення системи оборонного планування в силах оборони України // *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2017. № 2 (60). С. 30–33.
 5. Бойко Р. В., Леонтович С. П., Марко Є. І., Бутенко М. П. Формування підходів до оборонного планування на основі спроможностей з урахуванням ресурсного забезпечення // *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2020. № 3 (70). С. 62–69.
 6. Інформаційна безпека України у воєнній сфері: засадничі елементи становлення теоретичних основ її забезпечення : монографія / В. В. Грицюк, І. В. Єфіменко, В. П. Зубков, В. В. Машталір, С. А. Микусь, А. К. Павліковський, Ю. А. Піщанський, Ю. О. Саричев, П. М. Сніцаренко, В. А. Ткаченко ; за заг. ред. П. М. Сніцаренка, 2-е вид., допов. Київ : НУОУ, 2025. 300 с.
 7. Сніцаренко П. М., Саричев Ю. О., Устименко О. В. Державне управління у воєнній сфері як об'єкт термінології та практичної діяльності // *Збірник наукових праць НАДУ при Президенті України*. 2019. Вип. № 1. С. 69–74.
 8. Snitsarenko P., Sarychev Y., Hordiichuk V. On the Essence of Cyber Space and its Relationship with Cybernetic Space // *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2024. № 2 (50). С. 5–10. DOI: 10.33099/2311-7249/2024-50-2-5-10.
 9. Про організацію оборонного планування : Закон України від 18.10.2004 № 2198-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2198-15#Text>.
 10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
 11. Бочарніков В. П., Свєшніков С. В., Тимошенко Р. І., Павленко В. І. Технологія аналізу воєнно-політичної обстановки. Київ : НУОУ, 2017. 397 с.
 12. Романченко І. Центральний науково-дослідний інститут збройних сил України на чолі воєнної науки: основні здобутки періоду 2014–2021 років. DOI: 10.33099/2707-1383-2021-42-4-20-33.
 13. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.
- Стаття надійшла до редакційної колегії 29.04.2025

The place and role of resource provision within the defense planning cycle

Annotation

The general logic of ensuring the defense capability of a state based on capabilities consists in determining: future military conflicts within the established planning time horizon; the capabilities of the defense forces necessary at this time to win them; the existing capabilities of the defense forces and their compliance with the necessary capabilities; resource requirements for developing existing capabilities to the level of required capabilities; programs and plans for achieving the required capabilities.

To ensure the adequacy of resource provision during defense planning, it is advisable to consider resource provision from a systemic approach and determine its place and role. This is the main problem of the study.

Determining the options, order, and ways of resource provision for the defense forces to acquire the necessary capabilities is an important stage of defense planning, which, in turn, is part of the state's defense capability management system. Defense planning should be considered as a super system for resource provision, and systems for providing individual types of resources should be considered as subsystems.

The role of resource provision is to develop options for comprehensive resource provision for the process of transition from existing capabilities to necessary ones, and to select the most rational ones in terms of completeness, quality, efficiency, and cost. Thus, the role of resource provision can be defined as the search for the best resource management, in which human, financial, economic resources, defense industry resources, military equipment provision systems, infrastructure resources, etc. are included in the management cycle.

Keywords: defense planning; resource provision; capabilities; resource; defense capability.